

Sterilizasyondan Sonra Görülen Ektopik Gebelik

Dr. Candan CENGİZ*
Dr. Suat KIYAN**

ÖZET

Sterilizasyondan 11 sene sonra oluşan bir ektopik gebelik olgusu sunulmuş ve literatür gözden geçirilmiştir.

SUMMARY

Ectopic Pregnancy Following Tubal Sterilization

A case of ectopic pregnancy which occurred 11 years after tubal sterilization is presented and literature reviewed.

Ektopik gebelik, anne ölümlerinin önemli sebeplerinden biri olmaya devam etmektedir. Bütün anne ölümlerinin % 6—10'u ektopik gebeliğe bağlıdır^{1.2.3} ve ayrıca teşhiste düşünülmediği takdirde bu mortalitenin büyük bir kısmı önlenilecektir.

Pomeroy tekniği ile yapılan sterilizasyon başarısızlık oranı % 0.25—2 arasında değişmektedir^{4.5}. Daha önce sterilizasyon geçirmiş hastada, gebelik semptomları geliştiğinde ektopik gebelik ciddi bir şekilde düşünülmelidir çünkü sterilizasyondan sonra meydana gelen gebeliklerde ektopik gebelik oranı daha yüksektir.

Bu yazıda tuba ligasyonundan 11 sene sonra görülen bir ektopik gebelik olgusu sunulmuş ve literatür gözden geçirilmiştir.

* Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın-Doğum Birimi Uzmanı

** Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın-Doğum Birimi Öğretim Üyesi

OLGU

35 yaşında hasta şiddetli karın ağrısı nedeniyle kiliniğimize yatırıldı. Anamnezinden daha önce appendektomi ve 3 defa sezaryen geçirdiği, 3. sezeryanında Pomeroy tekniği ile tüp ligasyonu yapıldığı ve son adetinin beklenen zamanda olduğu fakat 15 gün devam ettiği öğrenildi. Yapılan muayenede batında yaygın hassasiyet ve defans mevcuttu. Jinekolojik muayene batındaki hassasiyet yüzünden iyi değerlendirilemedi. Hastanın diğer fizik bulguları, hemogram, idrar, kan şekeri ve üresi normal hudutlarda idi. Hastaya anestezi altında jinekolojik muayene yapılarak değerlendirildi. Uterusun normal büyüklükte sola itilmiş olduğu ve sağda 10 x 6 x 5 cm. büyüklüğünde kistik bir kitle mevcut olduğu saptandı. Torsiyone over kisti ön tanısı ile laparotomiye alındı. Batın açıldığında uterusun normal büyüklükte olduğu, batında az miktarda eski kan bulunduğu, sol adneksin normal olduğu ve sağda over ve tubanın hemorajik bir kitle halinde olduğu görüldü. Hastaya sağ salpingooferektomi yapıldı. Çıkarılan kitle patolojiye yollandı. Hastanın post-operatif devresi iyi seyretti ve 7. gün taburcu edildi. Patolojik olarak tubadan yapılan kesitlerde desidual doku alanları ve değişik büyüklükte koryon villusları görüldü ve olgu tuba gebeliği olarak değerlendirildi.

TARTIŞMA

Sterilizasyondan sonra ektopik gebelik nadir olarak görülür. Sterilizasyon geçirmiş bir hastada menstruel düzensizlik, ağrı gebelik belirtileri veya akut batın tablosu geliştiğinde ayırıcı teşhiste ektopik gebeliği düşünmek gerekir.

Literatür gözden geçirildiğinde sterilizasyondan sonra ektopik gebeliğin bazı vakalarda kısa bir sürede, bazılarında ise uzun seneler sonra görüldüğü saptanmıştır. H.K. Amin ⁶ sterilizasyondan 31 gün sonra görülen bir olgu sunmuş ve ovumun sterilizasyondan birkaç gün önce implante olmuş olduğu sonucuna varmıştır. Bu olguda ektopik gebelik ilk gün teşhis edilememiş, 2. gün hasta şok tablosunda gelmiş ve laparatomide ektopik gebelik olduğu anlaşılmıştır.

Tuba sterilizasyonundan uzun süre sonra görülen tuba gebeliklerinde patogeneze tubaların sonradan rekanalize olarak daha dar bir lümeninden sadece sperm geçişinin mümkün olması ve fertilize ovumun ise geçmemesi şeklinde izah edilir. Chakravarti ve Shardlow ⁷ yayınlarında 12 hastada sterilizasyon ile ektopik gebelik arasındaki süre 4 ay—9 sene arasında değişmektedir ve bunlardan 8'i başka bir ön tanı ile ameliyat edilmiştir. Metz ve Mastroanni ⁸ yayınladıkları olguda sterilizasyondan 5 sene sonra, ektopik gebeliğin görüldüğü tarafta geçiş olmadığı halde diğer taraftaki tuboperitoneal fistüle bağlı spermin transperitoneal göçmesi ile gebeliğe sebep olduğu tespit edilmiştir. Brenner ve Benedetti ⁹ inceledikleri 100 ektopik gebelik olgusundan 7'sinin daha önce tuba sterilizasyonu geçirdiğini saptamışlardır. Bunlardan 4'ünde Pomeroy tekniği kullanılmış, 3'ünde ise sterilizasyon laparoskopisi yolu ile yapılmıştır.

Bizim sunduğumuz olgu literatürde saptadığımız, sterilizasyondan sonra en uzun aralıklı olanıdır (11 sene). Hasta torsiyone over kisti ön tanısı ile ameliyata alınmış, kesin teşhis laparotomi ve histolojik muayene ile konmuştur.

KAYNAKLAR

1. QUILLIGAN, E.J.: Diagnosis and management of ectopic pregnancy. *Hosp. Med.* 5: 27, 1969.
2. HALLATT, J.G.: Ectopic pregnancy associated with the intrauterine device: A study of seventy cases. *Am. J. Obstet. Gynecol.* 125: 754, 1976.
3. BERAL, V.: An epidemiological study of recent trends in ectopic pregnancy. *Br. J. Obstet. Gynecol.* 82: 775, 1975.
4. TIETZE, C.: Effectiveness of contraceptive methods. 15 th Nobel Symposium on Control of Human Fertility. Stockholm May 27-29, 1970.
5. GARB, A.E.: A review of tubal sterilization failures. *Obstet. Gynecol. Surv.* 12: 291, 1957.
6. AMIN, H.K.: Ruptured ectopic pregnancy 31 days after laparoscopic sterilization. *J. Obstet. Gynecol. Br. Commonwealth* 81: 492, 1974.
7. CHAKRAVARTI, S., SHARDLOW, J.: Tubal pregnancy after sterilization. *Br. J. Obstet. Gynecol.* 82: 58, 1975.
8. METZ, K.G.P. MASTROIANNI, L.: Tubal pregnancy distal to complete tubal occlusion following sterilization. *Am. J. Obstet. Gynecol.* 131: 911 (Aug 15), 1978.
9. BRENNER, P.F., BENEDETTI, T.J.: Ectopic pregnancy following tubal sterilization surgery. *Obstet. Gynecol.* 49: (3) 323, 1977.